

סינתזה ודיון פתוח

יום עיון לסיכום חמש שנות ניטור
ומבט לעתיד
3 במאי, 2023

המארג

התכנית הלאומית
להערכת מצב הטבע

חמש שנות ניטור - מה למדנו?

- פגיעה משמעותית במערכת האקולוגית

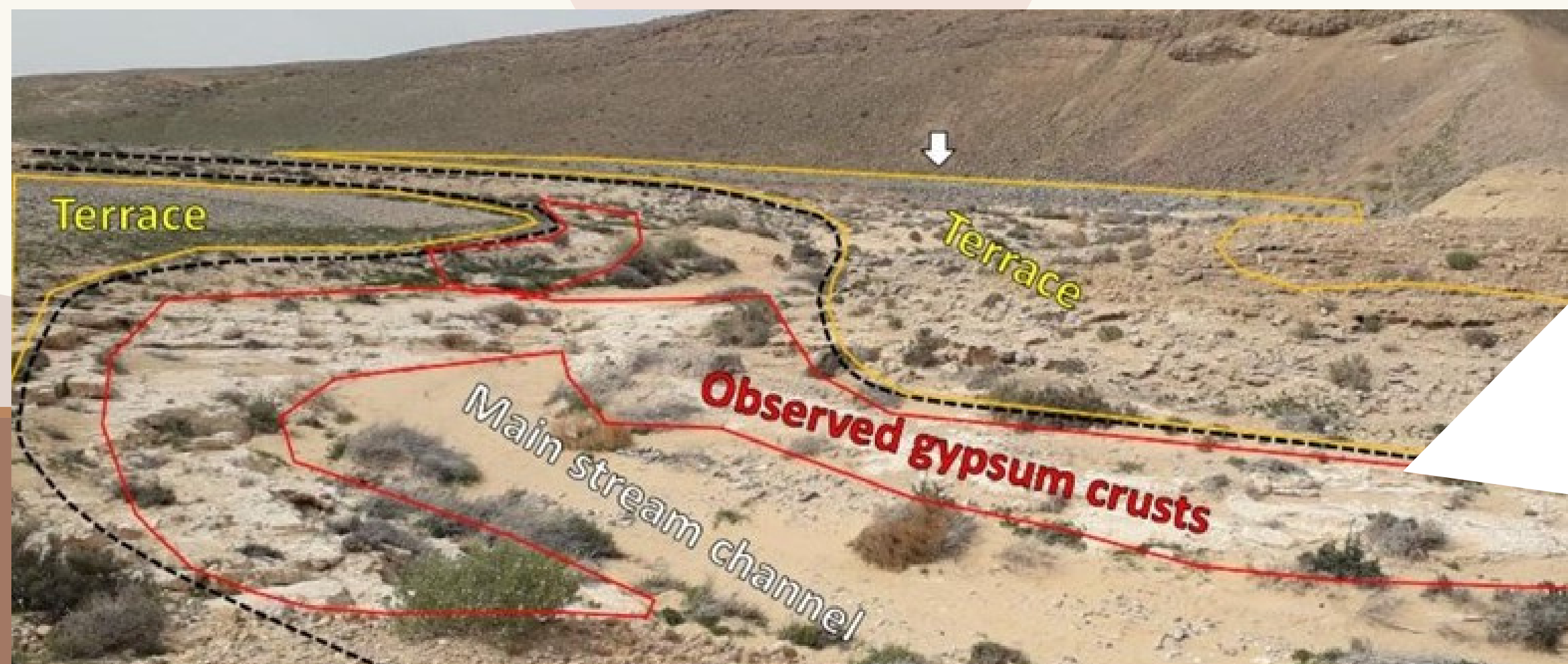
- סביבת הקרקע:

- הקרקע עדיין מזוהמת, גם לאחר 11 אירועי שיטפונות, מקור זיהום כרוני: משפיע על חדירות הקרקע, נביטת זרעים וחופרי מחילות (למשל חרקים)

- קרומי קרקע ביולוגיים ניזוקו מאוד - שנים ארוכות לשיקום

- המחסור במיקרואורגניזמים מחמצני אמוניה גורם למחסור בחנקן זמין

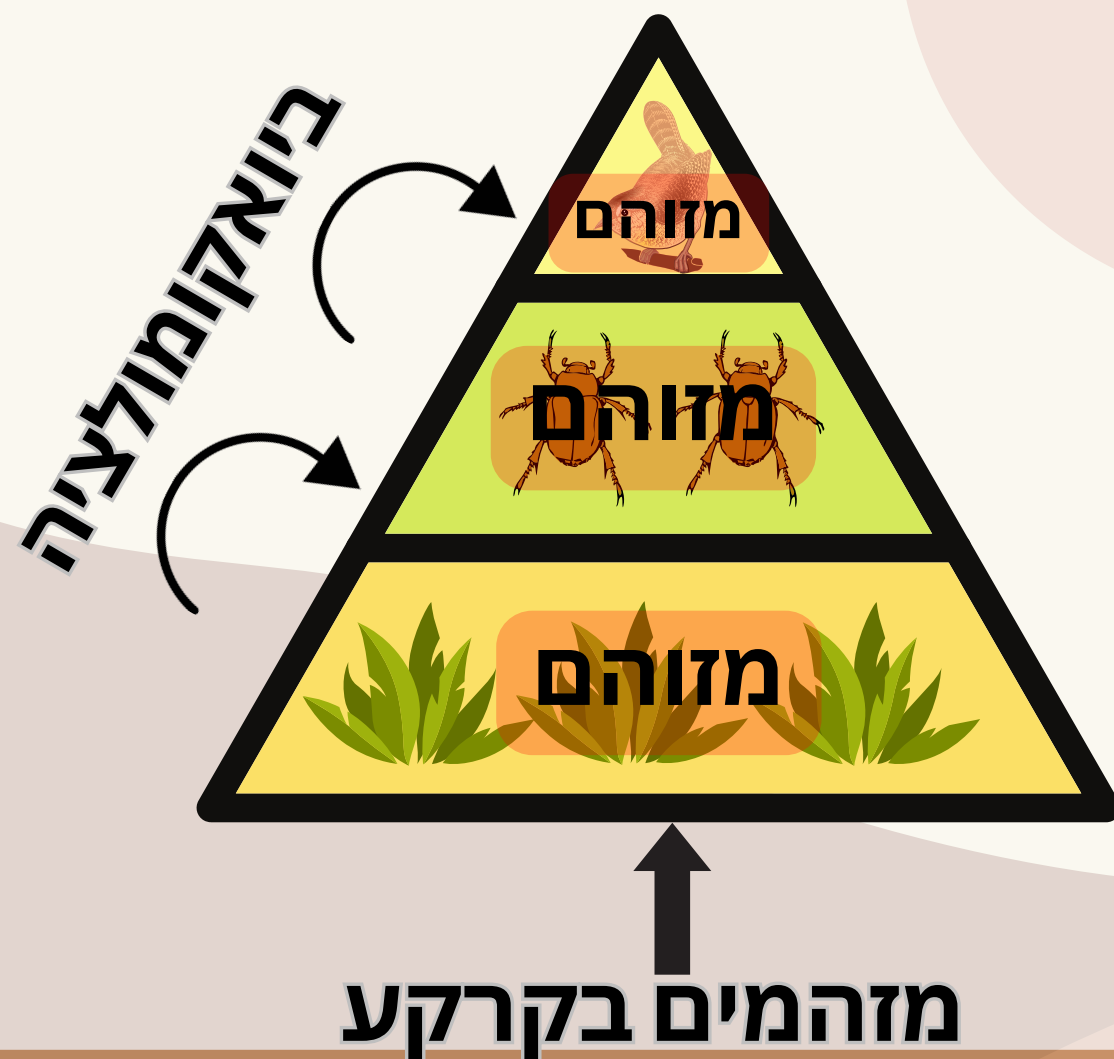

פלאור, זרחן,
גופרית
מתכות כבדות

חמש שנות ניטור - מה למדנו?

נזק רב-שכבתי בכל הרמות הטרופיות של מארג המזון

- עקה פיזיולוגית במספר מיני צומח נפוצים (למשל רותם המדבר)
- פגיעה בשפע והרכב חברות צומח ובע"ח (למשל חרקים אוכלי זרעים)
- ביואקומולציה של מזהמים שונים בכמה רמות טרופיות (שיחים, מכרסמים ועופות)

חמש שנות ניטור - מה למדנו?

- סביבה היפר-ארידית, נשלטת ע"י משטר פעימתי של משאבים (שיטפונות)

- תהליך השיקום הטבעי הוא איטי

חמש שנות ניטור - מה למדנו?

- הפגיעה החמורה ביותר ביחידה החולית במעלה נחל אשלים

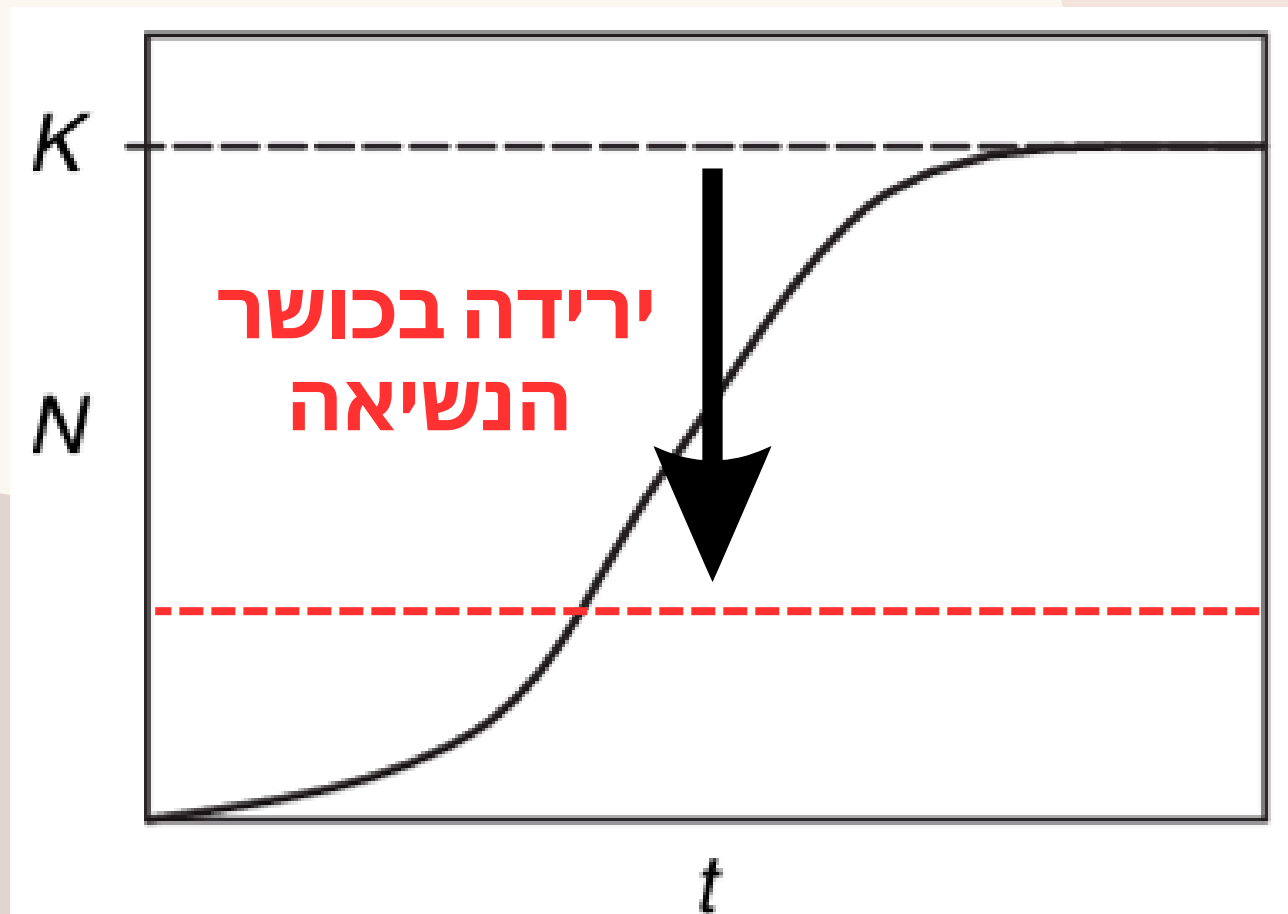
- עדויות לזיהום בכל האיזור, לא רק באשלים

פגיעה פוטנציאלית בפונקציונליות המערכת

• כושר נשיאה

• איכות בתי הגידול

• יציבות אקולוגית ארוכת-טווח

- זוהו דפוסי שיקום

• מעוק רדוד ומעוק עמוק: חברת ח"ח האקוויטטים בגבים

• אלוביאל: חברת הצומח, פרוקי רגליים קרקעיים

- אנחנו צריכים להמשיך ולעקוב...

יחידות אקולוגיות בנחל אשלים - מה מצבן כיום?

סיכום

- שש שנים לאחר האירוע, עדיין קיימת פגיעה במערכת האקולוגית של נחל אשלים
- ממצאי תכנית הניטור משקפים את עוצמת הפגיעה במבנה ובתפקוד המערכת, והשינוי לאורך זמן
- פגיעה זו ניכרת בכמה רמות טרופיות: יצרנים, צרכנים וטורפים. ריכוזים גבוהים של מזהמים בקרקע מצטברים בגופם של אורגניזמים
- האזור החולי נפגע באופן הקשה ביותר ויש בו שיקום מועט (תלוי שיטפונות)
- עדויות לדפוס שיקום בחלק מהקבוצות ובחלק מבתי הגידול

סיכום

- שיטפונות הם אחד הגורמים העיקריים לשיקום, אך הם ספוראדיים ואינם פתרון אחיד לכל תוואי הנחל שמתאפיין בבתי גידול שונים
- תהליך השיקום הטבעי הוא איטי, בייחוד באקלים המדברי
- לא ניתן לחזות את תהליכי השיקום בגלל מורכבות המערכת
- יש חשיבות להמשיך ניטור של המערכת לאורך זמן

תודה רבה!

המארג
התכנית הלאומית
להערכת מצב הטבע

מדינת
הטבע
פשיינהרדט

